

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. В. В. ДОКУЧАЄВА**

Кафедра прикладної економіки і міжнародних економічних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
професор _____ **Р. ШЕЛУДЬКО**
« 31 » _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОПП 1 «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Рівень вищої освіти – початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти

Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність – 051 «Економіка»

Освітньо-професійна програма «Економіка»

Факультет менеджменту і економіки

Харків – 2020

Робоча програма дисципліни «Економіка підприємства» для здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка».

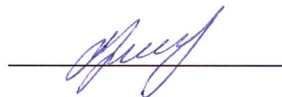
«26» серпня, 2020 р. 13 с.

Розробник: **Кучер Леся Юріївна**, канд. екон. наук, с. н. с., доцент кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин

Протокол від «26» _____ серпня _____ 2020 року № ____1____

Завідувач кафедри,
д-р екон. наук, професор ХНАУ
«26» серпня 2020 р.

Л. ЛОМОВСЬКИХ

Схвалено навчально-методичною комісією факультету менеджменту і економіки Протокол від «27» серпня 2020 р. № 2.

Голова навчально-методичної комісії
факультету менеджменту і економіки,
к. е. н., доцент

Ю. ФІЛІМОНОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Обов’язкова	
Модулів – 2	Спеціальність 051 «Економіка»		
Змістових модулів – 3			
Загальна кількість годин – 150		Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи здобувача – 9	Освітній рівень – початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти		
		Рік підготовки:	
		1-й	
		Семестр	
		2-й	
		Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Самостійна робота	
		88 год.	
		Курсова робота	
30 год.			
Лабораторні:			
-	-		
Вид контролю: екзамен			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка підприємства» є формування здатності самостійно економічно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємства.

Основні завдання вивчення дисципліни «Економіка підприємства»:

- вивчення теоретичних засад економіки підприємства, результатів його діяльності, забезпеченості ресурсами та ефективності їх використання, а також ефективності діяльності підприємств й економічних важелів її підвищення;

- оволодіння вміннями визначати й аналізувати показники результативності й ефективності діяльності підприємства, забезпеченості його ресурсами й ефективності їх використання, обґрунтування можливостей для повнішого використання наявного виробничого потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності продукції та підприємств;

- розвиток здібностей до економічного обґрунтування управлінських рішень, дослідження причин зміни обсягу виробництва продукції та її впливу ефективності діяльності підприємства, виявлення економічних важелів підвищення ефективності й конкурентоспроможності підприємства.

У результаті вивчення дисципліни, здобувачі повинні:

знати:

- теоретичні й правові основи функціонування підприємства як суб'єкта господарювання, систему планування й прогнозування на підприємстві;
- методичні основи оцінювання конкурентоспроможності та якості продукції, визначення результатів діяльності підприємства;
- склад і структуру ресурсів підприємства, джерела їх формування, ефективність використання та напрями її підвищення;
- основи формування витрат виробництва і собівартості продукції, механізму ціноутворення та цінової політики підприємства;
- теоретико-методичні основи оцінювання ефективності роботи підприємства, його інвестиційної та інноваційної діяльності;
- форми організації виробництва й антикризової діяльності підприємства.

уміти:

- розрізняти організаційно-правові форми підприємств, проводити оцінку впливу чинників зовнішнього середовища на діяльність підприємства;
- визначати валову, товарну та чисту продукцію підприємства, аналізувати результативність його діяльності та конкурентоспроможність;
- здійснювати оцінку й аналіз ефективності й інтенсивності використання земельних ресурсів підприємства;
- здійснювати оцінку й аналіз ефективності та продуктивності використання персоналу підприємства;
- визначати й аналізувати ефективність використання капіталу підприємства, виробничих фондів і нематеріальних активів;
- оцінювати й аналізувати ефективність використання техніко-технологічної бази виробництва;
- класифікувати витрати, визначати собівартість продукції й обґрунтовувати ціни на неї та вимірювати цінову конкурентоспроможність;
- визначати й аналізувати стан та ефективність виробничої, інвестиційної та інноваційної діяльності підприємства;
- визначати спеціалізацію підприємств, концентрацію виробництва та диверсифікацію підприємств;
- оцінювати фінансовий стан підприємства та визначати основні заходи щодо відновлення його платоспроможності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, здобувачі повинні оволодіти такими компетентностями:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі у сфері економіки суб'єктів господарювання або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів сучасної економічної науки і характеризується певною невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Програмні компетентності:*загальні компетентності:*

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації, у тому числі в глобальних комп'ютерних мережах.

ЗК 7. Здатність працювати в команді та генерувати нові ідеї.

ЗК 8. Знання та розуміння предмета та характеру професійної діяльності, природи економічних законів та здатність діяти на їх основі.

спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань

у сфері економіки підприємства.

СК 2. Здатність розробляти стратегії, плани діяльності та ресурсного забезпечення підприємства в цілому та його окремих підрозділів;

СК 4. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, облікової інформації для формування службової інформації та аналітичних звітів.

СК 6. Здатність виконувати економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні виробничих підрозділів підприємства.

СК 9. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК 10. Здатність до розуміння організаційно-економічного механізму створення, функціонування та управління підприємством.

СК 12. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення з урахуванням їх правомірності у сфері господарської, фінансової, страхової та інших видів діяльності з застосуванням сучасного методичного інструментарію.

Програмні результати навчання:

ПРН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 10. Набувати необхідні знання про теоретичні та методичні засади розвитку структурних підрозділів, підприємства в цілому та галузі сільського господарства.

ПРН 12. Ідентифікувати джерела та розуміти методику визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 13. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати фактичні та планові показники їх діяльності з використанням математичного інструментарію.

ПРП 18. Демонструвати вміння використовувати методи і засоби розробки, економічного обґрунтування, прийняття і реалізації управлінських рішень.

Міждисциплінарні зв'язки: взаємодія з усіма економічними дисциплінами, особливо із такими як «Економічний аналіз», «Фінанси», «Планування та організація діяльності підприємства», «Економіка та нормування праці» та ін. Використовує результати наукових досліджень і збагачує власними категоріями національну економіку, економіку праці й соціально-трудові відносини, міжнародну економіку.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Підприємство як основна ланка ринкової економіки, результати його діяльності

Тема 1. Теоретичні засади економіки підприємства. Підприємство у сучасній системі господарювання

1. Предмет науки «Економіка підприємства»
2. Методологія науки та методи дослідження економіки підприємств
3. Підприємство як економічний суб'єкт

Тема 2. Основи підприємницької діяльності. Види підприємств

1. Поняття підприємництва і підприємницької діяльності.
2. Види підприємств та їх об'єднань
3. Поняття господарських товариств. Економічні засади функціонування акціонерних товариств
4. Економічні засади функціонування товариства з обмеженою відповідальністю та з додатковою відповідальністю
5. Економічні засади функціонування фермерських господарств

Тема 3. Система планування та прогнозування на підприємстві

1. Планування і прогнозування як одна із найважливіших ланок управління підприємством.
2. Сутність і принципи прогнозування розвитку підприємства.
3. Методи прогнозування.
4. Методи і система планування діяльності підприємства. Бюджетування і види бюджетів.
5. Бізнес-план як документ стратегічного розвитку підприємства.

Тема 4. Конкурентоспроможність продукції та підприємства

1. Поняття конкурентоспроможності підприємства та продукції.
2. Поняття якості продукції та методи її оцінки.
3. Оцінка конкурентоспроможності продукції та підприємства.
4. Стандартизація та сертифікація продукції.

Тема 5. Результативність діяльності підприємств

1. Валова і товарна продукція сільського господарства. Методика визначення показників товарності
2. Чиста продукція аграрних і переробних підприємств
3. Прибуток і методика його визначення. Фінансово-економічні результати діяльності підприємств.

Змістовий модуль 2. Ресурси підприємств та ефективність їх використання

Тема 6. Земельні ресурси та ефективність їх використання

1. Характеристика земельних ресурсів України
2. Земельна реформа в Україні. Основи Земельного кодексу України
3. Оренда землі і ринок землі
4. Ефективність та інтенсивність використання земельних ресурсів

Тема 7. Трудові ресурси підприємств

1. Трудові ресурси і персонал підприємств, його класифікація
2. Витрати на оплату праці й показники використання персоналу
3. Поняття продуктивності праці і методика її визначення
4. Основи мотивації та оплати праці

Тема 8. Капітал підприємства і виробничі фонди

1. Характеристика виробничого капіталу. Класифікація і структура основного капіталу.
2. Амортизація основних засобів. Джерела і форми відтворення основних засобів. Лізинг.
3. Економічна сутність оборотного капіталу та його склад.
4. Методика визначення ефективності використання оборотного капіталу.
5. Сутність авансованого капіталу та його структура.

Тема 9. Нематеріальні активи підприємств

1. Сутність понять «інтелектуальний продукт», «інтелектуальна власність», нематеріальний актив».
2. Склад і види нематеріальних активів, їх характеристика.
3. Вартісна оцінка нематеріальних активів.
4. Підходи до визначення вартості нематеріальних активів.

Тема 10. Техніко-технологічна база виробництва

1. Тракторний парк та ефективність його використання
2. Ефективність використання комбайнового парку
3. Витрати на утримання техніки та економічні підходи до визначення доцільності її придбання порівняно з підрядом або заміною.

Змістовий модуль 3. Ефективність діяльності підприємств та економічні важелі її формування й підвищення

Тема 11. Витрати і ціни на продукцію підприємств

1. Поняття витрат і собівартості продукції.
2. Склад і класифікація витрат. Постійні і змінні витрати.
3. Методи визначення собівартості продукції.
4. Поняття ціни. Цінова конкуренція і цінова конкурентоспроможність.
5. Цінова політика підприємств.

Тема 12. Ефективність діяльності підприємств

1. Сутність ефективності як економічної категорії.
2. Рентабельність виробництва і методика її визначення.

3. Фактори підвищення ефективності виробництва.
4. Аналіз беззбитковості виробництва. Оцінка ринкової позиції підприємства.

Тема 13. Інвестиційна та інноваційна діяльність підприємств

1. Поняття інвестицій, їх класифікація.
2. Джерела фінансування інвестицій. Капіталовкладення підприємств.
3. Оцінка ефективності інвестицій за дисконтованими та недисконтованими показниками.
4. Поняття інновацій, інноваційного процесу та інноваційної діяльності підприємств.
5. Умови забезпечення ефективної інноваційної діяльності.

Тема 14. Форми організації виробництва

1. Спеціалізація підприємств, їх галузева структура.
2. Форми спеціалізації у сільському господарстві.
3. Агропромислова інтеграція, її сутність.
4. Концентрація виробництва та диверсифікація підприємств. Переваги і загрози диверсифікації.

Тема 15. Антикризова діяльність підприємств

1. Сутність економічної безпеки підприємств, характеристика її складників.
2. Антикризова діяльність підприємства щодо відновлення його платоспроможності.
3. Індикатори ідентифікації кризових процесів.
4. Банкрутство підприємства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Денна форма навчання					Заочна форма навчання				
	усьо- го	у тому числі				усьо- го	у тому числі			
		л	с-п	інд.	с.р.		л	с-п	інд.	с.р.
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Підприємство як основна ланка ринкової економіки, результати його діяльності										
Тема 1. Теоретичні засади економіки підприємства. Підприємство у сучасній системі господарювання	8	2	-	-	6					
Тема 2. Основи підприємницької діяльності. Види підприємств	9	2	2	-	5					
Тема 3. Система планування та прогнозування на підприємстві	6	-	-	-	6					
Тема 4. Конкурентоспроможність продукції та підприємства	6	-	-	-	6					
Тема 5. Результативність діяльності підприємств	10	2	2	-	6					
Разом за змістовим модулем 1	39	6	4	-	29					

Змістовий модуль 2. Ресурси підприємств та ефективність їх використання										
Тема 6. Земельні ресурси підприємств та ефективність їх використання	9	2	2	-	5					
Тема 7. Трудові ресурси підприємств	9	2	2	-	5					
Тема 8. Капітал підприємства і виробничі фонди	9	2	2	-	5					
Тема 9. Нематеріальні активи підприємств	7	-	-	-	7					
Тема 10. Техніко-технологічна база виробництва	9	2	2	-	5					
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>43</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>-</i>	<i>27</i>					
Змістовий модуль 3. Ефективність діяльності підприємств та економічні важелі її формування й підвищення										
Тема 11. Витрати і ціни на продукцію підприємств	9	2	2	-	5					
Тема 12. Ефективність діяльності підприємств	8	-	2	-	6					
Тема 13. Інвестиційна та інноваційна діяльність підприємств	7	-	-	-	7					
Тема 14. Форми організації виробництва	7	-	-	-	7					
Тема 15. Антикризова діяльність підприємств	7	-	-	-	7					
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	<i>38</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>-</i>	<i>32</i>					
Усього годин	120	16	16	-	88					
Модуль 2										
Курсова робота	30	-	-	-	30	-	-	-	-	-
Усього годин	150	16	16	-	118					

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи підприємницької діяльності, форми підприємництва. Види підприємств і їх об'єднань	2
2	Результативність діяльності підприємств: валова, товарна і чиста продукція та прибуток	2
	Разом	4

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Земельні ресурси: інтенсивність та ефективність їх використання	2
2	Персонал підприємств, продуктивність праці та її оплата	2
3	Основний капітал і оборотний капітал підприємств, ефективність його використання	2
4	Матеріально-технічне забезпечення підприємств, ефективність використання тракторного та комбайнового парку	2
5	Формування витрат і цін на продукцію підприємств	2
6	Ефективність діяльності підприємств і рентабельність виробництва	2
	Разом	12

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
—	—	—

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні засади економіки підприємства. Підприємство у сучасній системі господарювання	6
2	Основи підприємницької діяльності. Види підприємств	5
3	Система планування та прогнозування на підприємстві	6
4	Конкурентоспроможність продукції та підприємства	6
5	Результативність діяльності підприємств	6
6	Земельні ресурси підприємств та ефективність їх використання	5
7	Трудові ресурси підприємств	5
8	Капітал підприємства і виробничі фонди	5
9	Нематеріальні активи підприємств	7
10	Техніко-технологічна база виробництва	5
11	Витрати і ціни на продукцію підприємств	5
12	Ефективність діяльності підприємств	6
13	Інвестиційна та інноваційна діяльність підприємств	7
14	Форми організації виробництва	7
15	Антикризова діяльність підприємств	7
	Разом	88

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

10. Методи навчання

У ході вивчення дисципліни «Економіка підприємства» використовують такі методи навчання:

I. Інформаційно-презентативні:

- 1) усні: лекція, міні-лекція, розповідь, пояснення;
- 2) письмові: конспект, план, тези, цитати, графіки, схеми, реферат, звіт;
- 3) наочно-усні: демонстрація, слайди, відео.

II. Алгоритмічно-дійові:

- 1) діалогічні: бесіда, дискусія, консультація, тестування, семінари, питання-відповіді;
- 2) предметно-групові: питання, задачі;
- 3) групові: робота в малих групах, мозковий штурм, рольові ігри, конференції, круглі столи.

III. Самостійно-пошукові:

- 1) самостійна робота: питання, задачі, тестування.
- 2) індивідуальна робота.

11. Методи контролю

Основне завдання контролю – виявлення рівня правильності, обсягу, глибини та дієвості засвоєних студентами знань, отримання інформації про характер пізнавальної діяльності, про рівень самостійності та активності студентів в навчальному процесі, встановлення ефективності методів, форм та способів їхнього навчання.

Основними методами контролю знань, умінь та навичок студентів є: усне опитування, письмова перевірка, тестовий контроль.

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими формами:

Поточний контроль знань студентів здійснюється за напрямками:

I – контроль систематичності та активності роботи на семінарських (практичних) заняттях;

II – контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання;

Модульний контроль проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Підсумковий контроль, який здійснюється в кінці вивчення курсу у вигляді іспиту.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота															Курсова робота	Підсумкови й контроль	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15			
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	25	30	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Навчальний процес при підготовці молодших бакалаврів спеціальності «Економіка» забезпечується текстами лекцій, методичними розробками з організації самостійної роботи.

1. Пащенко Ю. В., Кучер Л. Ю. Економіка підприємства: курс лекцій для студентів спеціальності 051 «Економіка». Харків: ФОП Федорко Л. В., 2018. 181 с.

2. Економіка підприємства: методичні рекомендації до проходження виробничої практики для здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» / Ю. В. Пащенко, Л. Ю. Кучер. Харків: ХНАУ, 2020. 30 с.

3. Шиян В. Й., Гуторов О. І., Шарко І. О., Кучер Л. Ю. Економіка підприємства: наоч. посібник. Харків: ХНАУ, 2011. 149 с.

4. Економіка підприємства: тестові завдання для діагностики рівня сформованості знань (електронний варіант).

5. Економіка підприємства: завдання та методичні рекомендації до виконання курсової роботи для здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти спеціальності 051 «Економіка». Харків: ХНАУ, 2020. 30 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручник. Київ: КНЕУ, 2013. 779 с.

2. Аграрний сектор економіки України (стан і перспективи розвитку) / за ред. М. В. Присяжнюка, М. В. Зубця, П. Т. Саблука, В. Я. Месель-Веселяка, М. М. Федорова. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2011. 1008 с.

3. Андрійчук В. Г. Економіка аграрних підприємств: підручник. 2-ге вид., доп. і переробл. Київ: КНЕУ, 2002. 624 с.

4. Горбонос Ф. В., Черевко Г. В., Павленчик Н. Ф., Павленчик А. О. Економіка підприємства: підручник. Київ: Знання, 2010. 463 с.

5. Довідник економіста сільськогосподарського підприємства / за ред. Ю. О. Лупенка та О. В. Захарчука. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2018. 600 с.

6. Економіка підприємства: підручник / за заг. та наук. ред. Г. О. Швиданенко. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: КНЕУ, 2019. 551 с.

7. Економіка підприємства: задачі, кейси, ділові ігри / за заг. ред. Г. О. Швиданенко. Київ: КНЕУ, 2018. 307 с.

8. Економіка сільського господарства: навч. посіб. / за ред. В. К. Збарського. Київ: Каравела, 2009. 264 с.

9. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підручник. Київ: ЦНЛ, 2009. 728 с.

10. Кудлай В. Г. Економіка і організація агробізнесу: практикум. Київ: КНЕУ, 2020. 211 с.

11. Манів З. О., Луцький Г. М. Економіка підприємства: навч. посібник. 2-ге вид., стер. Київ: Знання, 2006. 580 с.

12. Москаленко А. М., Бойченко А. І., Латинін М. А., Куценко П. Ф.

Економіка підприємства: навч. посібник. Чернігів: ЗАТ «ЧКПФ», 2005. 154 с.

13. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства: підручник. Вид. 2-ге, переробл. Київ: КНЕУ, 2001. 528 с.

14. Хорунжий М. Й. Організація агропромислового комплексу: підручник. Київ: КНЕУ, 2001. 382 с.

15. Шваб Л. І. Економіка підприємства: навч. посібник. 2-е вид. Київ: Каравелла, 2005. 568 с.

16. Швиданенко Г. О. Економіка підприємства: виробничі ситуації та кейси: практикум. Київ: КНЕУ, 2015. 199 с.

17. Швиданенко Г. О., Криворучкіна О. В. Економіка підприємства у формалізованих визначеннях, завданнях та розрахунках: завдання, кейси та розрахунки: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2017. 169 с.

Допоміжна

1. Гадзало Я. М., Лупенко Ю. О., Пугачов М. І. та ін. Розвиток економіки сільського господарства України в 2011–2015 рр.: наукова доповідь / за ред. Ю. О. Лупенка. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2016. 546 с.

2. Гуторов О. І., Кучер Л. Ю., Кучер А. В. Економічні засади формування прибутковості виробництва молока в аграрних підприємствах: теоретико-прикладний аспект: моногр. Харків: Точка, 2013. 490 с.

3. Дієсперов В. С. Сільська економіка: моногр. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2016. 272 с.

4. Малік М. Й., Беженар І. М., Грищенко О. Ю. та ін. Науково-методичні засади поглиблення спеціалізації в аграрних підприємницьких структурах. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2015. 104 с.

5. Моголова М. М. Основні засоби сільськогосподарських підприємств: стан, оцінка, відтворення: моногр. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2016. 404 с.

6. Модернізація матеріально-технічної бази аграрних підприємств: моногр. / за ред. О. В. Захарчука та В. Д. Войтюка. Київ-Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2019. 305 с.

7. Канінський П. К. Підвищення ефективності аграрного виробництва: моногр. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2011. 432 с.

8. Олійник О. В., Шиян Н. І., Кучер Л. Ю., Міщенко В. С. Формування витрат і доходів скотарства у сільськогосподарських підприємствах: моногр. Харків: ФОП Панов А. М., 2018. 240 с.

9. Олійник Т. І. Формування й ефективне використання трудового потенціалу сільськогосподарських підприємств: моногр. Харків: ХНАУ, 2008. 336 с.

10. Перспективні форми організації господарської діяльності на селі: наукова доповідь / Ю. О. Лупенко, О. Г. Шпикуляк, В. Я. Месель-Веселяк та ін. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2019. 114 с.

11. Рациональне використання ґрунтових ресурсів і відтворення родючості ґрунтів: організаційно-економічні, екологічні й нормативно-правові аспекти: кол. моногр. / за ред. акад. НААН С. А. Балюка, чл.-кор. АЕНУ А. В. Кучера. Харків: Смуґаста типоґрафія, 2015. 432 с.

12. Ульяновченко О. В., Бідило М. І., Пащенко В. П. Економіко-екологічні засади раціонального формування та використання машинно-тракторного парку: моногр. Харків: ХНАУ, 2010. 214 с.

13. Ульяновченко О. В., Євчук Л. А., Гудорова І. В. Конкурентоспроможність сільськогосподарських підприємств та стратегічні аспекти її формування: моногр. Харків: Віровець А. П. «Апостроф», 2011. 340 с.

14. Шпичак О. М., Лупенко Ю. О., Боднар О. В. та ін. Методичні положення щодо функціонування системи економічних важелів підвищення споживчої вартості сільськогосподарської продукції та продовольства / за ред. О. М. Шпичака Київ: ННЦ «ІАЕ», 2020. 70 с.

Інформаційні ресурси

1. Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal. URL: <https://are-journal.com>.

2. Економіка АПК. URL: <http://eapk.org.ua>.

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. URL: <https://www.me.gov.ua>.

5. Офіційний сайт журналу «Пропозиція». URL: <https://propozitsiya.com>.

6. Офіційний сайт журналу «Агробізнес сьогодні». URL: <http://agro-business.com.ua/>.

7. Офіційний сайт асоціації «Український клуб аграрного бізнесу». URL: <https://ucab.ua>.